

psykholohichni-umovy-standovlennia-osobystosti-u-suchasnomu-suspilstvi/prohrama/6215-psykholohichnyu-suprovid-standovlennya-liderskykh-yakostey-osobystosti-pid-chas-navchalno-vykhovnoho-protseesu

3. Комишан А.І., Власенко К.О. Формування компетентностей культури спілкування у майбутніх фахівців соціальних сфер. Проблеми та шляхи реалізації компетентнісного підходу в сучасній освіті : матеріали Міжнародної науково-методичної конференції, (11-12 квітня 2019 р.) / редкол.: Н. П. Крейдун та ін. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. – С. 61-65.

4. Педагогічний словник / [за ред. Ярмаченка М. Д.]. Київ.: Педагогічна думка, 2001. 514 с.

5. Сушик Н. Теоретичні основи формування лідерських якостей молоді. // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки. 2013. № 7. С.110-115.

*Комишан Анатолій Іванович,
Короп Анастасія Олегівна
м. Харків, Україна*

*Харківський національний університет
імені В.Н. Каразіна*

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Сучасні наукові дослідження щодо проблеми лідерства свідчать про те, що лідером може стати людина, яка наділена лідерськими якостями чи має лідерський потенціал, який може реалізуватись у відповідних ситуаціях [2]. Відродження незалежності України, створення нових політичних, соціально-економічних відносин у державі певним чином залежить від

активної життєвої позиції кожної людини та її готовності до участі у суспільно-корисній діяльності та в демократичному управлінні суспільством, бути дійсним творцем, господарем і лідером свого життя [1].

В сучасних умовах соціально-економічних змін в Україні актуалізується проблема процесу формування соціального лідерства у фахівців соціальної сфери, для оптимізації професійних характеристик яких необхідно усвідомлювати нагальні та майбутні потреби суспільства, враховувати міжнародний досвід соціальної роботи та загальносвітові трансформації.

Міжнародною федерацією соціальних працівників та Міжнародною асоціацією шкіл соціальної роботи в липні 2014 р. ухвалене глобальне визначення соціальної роботи [3], яке полягає в тому, що «соціальна робота – це заснована на практиці професія та академічна дисципліна, яка сприяє соціальним змінам та розвитку, соціальній згуртованості, активізації та звільненню людей», центральне місце в якій посідають принципи соціальної справедливості, прав людини, колективної відповідальності і поваги до різноманітності. Базуючись на теоріях соціальної роботи, соціальних і гуманітарних наук та місцевих знаннях соціальні працівники повинні вирішувати життєві проблеми та підвищувати добробут людей, що зумовлює актуальність проблеми формування соціального лідерства в цій сфері [4]. Тому, на сьогодні актуальною є потреба створення в умовах закладів вищої освіти в Україні «Школи SOCIAL лідерства – STUDENT», що передбачає використання інтерактивних форм роботи з майбутніми соціальними працівниками, спонукання до розвитку професійних знань та вмінь, формування критичного мислення, сприяння співпраці та об'єднанню молодих лідерів щодо прояву суспільних ініціатив.

Феномен лідерства настільки складний, що дати одне визначення, яке охарактеризувало б всю його багатогранність, досить складно. Стосовно професійної підготовки – лідерство виступає умовою розвитку лідерських якостей та розглядається як одне з основних завдань вищої школи щодо підготовки фахівців соціальної сфери, а саме – їх здатності бути ініціаторами та учасниками суспільних змін.

Лідерство в соціальній сфері розкриває широкі перспективи вивчення, які мають сприяти сучасним завданням професії соціального працівника – невизначена професійна ідентичність соціальної роботи; недостатня освіта і професійна підготовка соціальних працівників; дискримінація і влада. Вирішення цих проблем вимагає інтеграції і прийняття ідентичності соціальної роботи шляхом проведення досліджень з проблематики лідерства та практики соціальної справедливості [1].

Виходячи із завдань професійної підготовки компетентних фахівців соціальної сфери важливим, на нашу думку, є забезпечення умов формування соціального лідерства, що неможливо без розвитку лідерських якостей та потенціалу майбутніх соціальних працівників, акцентування уваги на удосконаленні умов професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до їх професійної діяльності, активної громадської позиції, вміння достойно презентувати себе та підтверджувати власну унікальність, здатності виконувати роль соціального лідера.

Фахівці соціальної сфери мають постійно працювати та навчатися для удосконалення своїх лідерських можливостей, перш за все тому, що соціальне лідерство все більш набуває бажаної соціальної та особистісної цінності і, як результат – зростає кількість різноманітних лідерських шкіл та лідерських програм, лідерство розвивається, оскільки розвиток

лідерського потенціалу майбутніх соціальних працівників сприяє формуванню ефективного соціального лідерства в Україні, що й забезпечує якісне оновленню соціальної сфери в державі.

Література:

1. Бойко О. М. Професійна підготовка фахівців із соціальної роботи третього рівня вищої освіти у Великій Британії : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.04 / О. М. Бойко; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». – К., 2017. – 20 с.

2. Комишан А.І., Короп А.О. Компетентнісний підхід щодо професійної підготовки майбутніх фахівців соціального забезпечення в Україні. Проблеми та шляхи реалізації компетентнісного підходу в сучасній освіті : матеріали Міжнародної науково-методичної конференції, (11-12 квітня 2019 р.) / редкол.: Н. П. Крейдун та ін. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2019. – С. 65-68.

3. Савельчук І. Б. Компетентність майбутніх фахівців: методологія та досвід формування в умовах вищої школи. URL :

<http://www.enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/3989/1/Mischenko.pdf>. (дата звернення: 1.09. 2019.)

4. Семигіна Т. В. Міжнародна соціальна робота: глобальні пріоритети соціального розвитку і нове визначення соціальної роботи / Т.В. Семигіна // Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму. – 2015. – № 1-2. – С. 6-11.

5. Ornellas A. The global social work definition: Ontology, implications and challenges [Electronic resource] / A.Ornellas, G.Spolander, L.Engelvrech // Journal of Social Work. – June 12, 2016. – Mode of access: <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/1468017316654606>.